

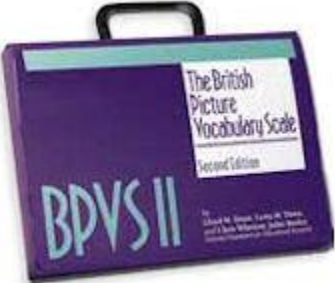

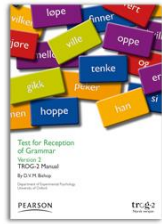
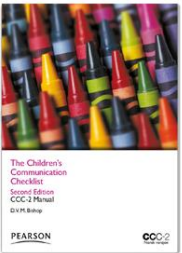
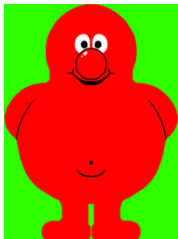
Barnehage <ul style="list-style-type: none"> • Samtale med foresatte, personalet i barnehagen og evt. andre samarbeidsparter (også viktig underveis i prosessen) • Observasjon/intervju/anamnese 			
Test / kartleggingsmaterieill	Beskrivelse	Ansvar / hvem	Viktige hensyn
Til bruk i barnehage før henvisning PPT			
Intervjuskjema for det første møte med familien	Se vedlegg 1	Barnehage	Viktig å få med mest mulig anamnesticke opplysninger. Bruk tolk!
TRAS – ny utgave (kartlegging norsk/morsmål i samarbeid med foreldre og barnehage) 	Tidlig registrering av språkvansker. Et observasjonsmaterieill for språk og språkutvikling hos barn i barnehagen. http://www.infovestforlag.no	Barnehage	Ny versjon med skjema uten alders-inndeling. Egnert for minoritets-språklige.
Alle med 	På samme måte som TRAS brukes for å kartlegge språklig mestring hos barn, skal ALLE MED brukes for å kartlegge den sosiale mestringen. http://www.infovestforlag.no	Barnehage	NB: Kultur-forskjeller i samhandling. Vær obs på sammenheng mellom språkferdigheter og atferd.

<p>Askeladden</p>	<p>Språkscreeningstest for førskolealderen for å vurdere barnets språkkompetanse. 2 ½ år - 11 år.</p> <p>For bestilling: olasveen@broadpark.no</p>	<p>Barnehage</p>	<p>Godt sam-handlingsverktøy. Kan brukes for kartlegging av norske begreper og morsmål. Bruk tolk.</p>
<p>MIO (MIO består av en praktisk håndbok på 48 sider og pakker med observasjonsark til utfylling)</p> 	<p>Hensikten med MIO er å øke barnehagepersonalets kunnskap om barns tidlige matematikkutvikling, slik at de bedre skal kunne ivareta og tilrettelegge for hvert enkelt barn. Ved hjelp av MIO kan man systematisk observere barns matematiske utvikling i 2-5 års alder og legge til rette for at den enkelte får møte utfordringer og oppleve mestring på sitt nivå. Slik kan MIO også bidra til at barn som står i fare for å utvikle matematikkvansker blir fanget opp på et tidlig tidspunkt.</p> <p>http://www.aschehoug.no/nettbutikk/mio-et-observasjonsmaterieell-for-barnehagen.html</p>	<p>Barnehage</p>	<p>Observasjonsverktøy. Kan brukes for kartlegging av norske begreper og morsmål.</p>
<p>Språkkista</p> <p>Praktisk språkstimulering i barnehagen «Det er så viktig at miljøet i barnehagen bidrar til språkstimulering for alle barn, ikke minst for dem som trenger det mest, det være seg minoritetsspråklige eller andre barn med behov for å jobbe litt ekstra med språk.» Nina Indseth Bråthen, forfatter</p>	<p>I veiledningen er det forslag til et utvalg aktiviteter, sanger, rim og regler, og tips til aktuelle barnebøker. Materiellet i <i>Språkkista</i> er i første omgang tenkt brukt i språkstimulering av minoritetsspråklige barn, men kan med fordel brukes til alle barn som har behov for ekstra språktrening.</p> <p>http://gan.aschehoug.no/</p>	<p>Barnehage</p>	<p>Spesielt utviklet for minoritetsspråklige.</p> <p>Er også tilgjengelig som App. Søk språkkista på appstore.</p>

<p>Lær meg norsk før skolestart Språkpermen</p> 	<p>Språkpermen kartlegger språkutviklingen hos barn i barnehagealder. Verktøyet er utviklet på bakgrunn av en helhetsforståelse av hva det vil si å kunne bruke språket. Det består av et engangshefte med seks skjemaer som dekker områdene språkbruk, samtale, lesestund, ordforråd, skriftspråk og morsmål, samt en veiledning. Språkpermen selges i pakker à 10 stk.</p> <p>https://www.cappelendammundervisning.no/undervisning</p>	<p>Barnehage</p>	<p>Spesielt utviklet for minoritets-språklige.</p>
<p>Overgangen fra Barnehage til Skole Observasjonsverktøyet OBS 5-8 år Frost, Espenakk, Færevaa, Hagtvet og Horn</p>	<p>Overgang Barnehage Skole – observasjonsverktøy 5 – 8 år. Viderefører TRAS og konstruert som TRAS med 8 nye områder av betydning for barnets videre utvikling og læring i skolen.</p> <p>http://www.fylkesmannen.no/Overgang_barnehage-skole_OBS-kort_z4NBq.pdf.file</p>	<p>Barnehage</p>	<p>Ikke utgitt enda – kun pilotutgave.</p>
<p>Språktester som kan brukes av helsestasjon, pedagoger og PPT</p>			
<p>Skjema for inntakssamtale PPT</p>		<p>PPT</p>	<p>Viktig å få med mest mulig anamnesticke opplysninger. Bruk tolk.</p>
<p>Språk 5-6</p> 	<p>Språk 5 - 6 er en screening test for språkvansker hos aldersgruppen 5 til 6 år. Screening er det første nivået i en utredningsprosess.</p> <p>http://www.statped.no</p>	<p>Barnehage/ PPT</p>	<p>Normert for norske barn, brukes med skjønn.</p>

<p>Språk 4</p> 	<p>Språk 4 er et kartleggings verktøy som er utviklet med tanke på å avdekke forsinket språkutvikling hos barn. Det brukes også for å avdekke manglende norskkunnskaper hos barn med et annet morsmål enn norsk.</p> <p>mailto:resepsjon.A2G.Grafisk@a2g.no</p>	<p>Helsestasjo n/ PPT i samarbeid med barnehage og foreldre</p>	<p>Best egnet for minoritets- språklige barn som kan litt norsk.</p>
<p>Sats 2</p> 	<p>SATS 2(Screening Av To åringers Språk) er et observasjonsmaterieell som fokuserer på barnets språkforståelse. SATS vurderer barnas samspill og oppmerksomhet i tillegg til språket. Foreldrenes vurdering er vesentlig.</p> <p>SATS kan bestilles på e-post: bestill-matriell@A2G.no</p>	<p>Helsestasjo n/ PPT i samarbeid med barnehage og foreldre</p>	<p>Bruk av tolk kan være nødvendig.</p>
<p>SIT/Nya SIT</p> 	<p>Grammatisk test som viser barns evne til å forstå språket. Anvendes for barn i 3-7 års alder. 46 bilder med spørsmål. Tid: 10-15 minutter. Måler det samme som Trog-2 men bedre egnet for yngre barn og minoritets-språklige med svakere språk-forståelse uavhengig av alder.</p> <p>http://www.adlibris.com/no</p>	<p>Barnehage/ PPT</p>	<p>Normert for svenske barn og oversatt til norsk. Brukes med skjønn.</p>
<p>Norsk fonemtest</p> 	<p>En språklydprøve som systematisk kartlegger barns språklyder.</p> <p>https://www.cappelendammundervisning.no/undervisning</p>	<p>Logopeder/ PPT/pedag oger</p>	<p>Gir god informasjon om hvilke språklyder barnet kan på norsk.</p>

Språktester som brukes av PPT			
Reynell språktest 	Måler språkforståelsen og talespråk på norsk for barn 1 ½ år – 6 år. http://www.haugenbok.no	PPT	OBS: Innebærer figurer av griser, kan virke støtende for muslimer. Bytt ut med f.eks sauer.
BPVS (British Picture vocabulary). Alder: 3-16 år. 	Kartlegger impressivt og ekspressivt språk hos barn i alderen 3–16 år. Tar ca. 15. min å administrere testen. BPVS II: Undersøker det reseptive ordforrådet, altså hvilke ord barnet forstår. Den norske utgaven er standardisert for aldersgruppen 3-16 år. BPVS III er ikke standardisert på norsk. Ved bestilling er det viktig å merke seg dette. Bestilles hos GL-assesement: http://shop.gl-assesement.co.uk/home.php Norske normer/noteringshefte kan kjøpes her: zhanna.saidenova@isp.uio.no tlf. 22854095. «Ideelle» forhold som gjør at barn med språkvansker kan skåre forholdsvis høyt.	PPT	Ikke standardisert for minoritets-språklige. Brukes med skjønn. Bør tas sammen med Trog 2 eller Nya-SIT.
PPVT-IV The Peabody Picture Vocabulary Test 	Test for vurdering av passivt/reseptivt ordforråd. 2 ½ år – 90 år. Amerikansk normering. http://www.pearsonassessments.no	PPT / skole	Anbefales brukt sammen med Trog 2 eller Nya-SIT.

<p>TROG 2</p> 	<p>”Test for reception of grammar”. Kartlegger grammatisk forståelse. Undersøker den grammatiske forståelsen både med henhold til syntaks og morfologi. Finnes i norsk utgave. Standardisert for aldersgruppen 4-16 år. Tar 10 -20 min å administrere.</p> <p>http://www.pearsonassessment.no</p>	<p>PPT</p>	<p>Erfaring viser at BPVS og TROG bør tas sammen. Skal ikke brukes alene ved diagnostisering.</p>
<p>CCC-2 (4-12 år) Utgitt av Pearson Assessment, Stockholm.</p> 	<p>Spørreskjema som tar 5-15 minutter å fylle ut. Formålet er å fange opp en sannsynlig språkvanske som bør henvises videre og identifiserer pragmatiske vansker hos barn med språk- og talevansker. Supplement med henhold til identifisering av barn som bør kartlegges nærmere for eventuelle vansker innen autismspekteret. Norsk utgave 2011. Skåringsprogram ligger på nett.</p> <p>http://www.pearsonassessment.no</p>	<p>PPT</p>	<p>Standardisert for norske barn. Kan med fordel brukes som intervju-skjema med minoritets-språklige foreldre. Bruk tolk. Vurderes med skjønn.</p>
<p>Kognitive tester som brukes av PPT</p>			
<p>KoPs Kognitivt Profil System</p> 	<p>KoPS er et databasert testsystem for å kartlegge kognitive styrker og svakheter, og innlærings teknikker hos 4 - 8 åringer. Egner seg spesielt til å avdekke tidlige signaler på lese- og skrivevansker og gir forslag til forebyggende tiltak.</p> <p>http://www.normedia.no/kops</p>	<p>PPT</p>	<p>Godt supplement til materialet i TRAS og Språkpakken.</p>

<p>LOC (tidligere kalt MS 4-8). Logiske operasjoner og konversasjon.</p> 	<p>Nonverbal test som kartlegger overgangen fra intuitiv til operasjonell tenkning vedrørende grunnleggende matematikkbegreper hos 4-8 åringer. Den er en normert og standardisert test basert på Piagets teori om kognitiv utvikling. Kan brukes på barn med skolefaglige eller sosiale vansker, og gir informasjon om nivået for logisk tenkning.</p> <p>http://www.statped.no</p>	<p>PPT</p>	<p>Nonverbal test, men ikke kulturuavhengig.</p>
<p>Raven (CPM, for barn)</p> 	<p>Nonverbal evnetest for barn 4-11 år 36 matriseoppgaver i farger Tar ca 15 minutter</p> <p>http://www.pearsonassessment.no</p>	<p>PPT</p>	<p>Anbefales spesielt for minoritets-språklige. Rask å gjennomføre. Kulturuavhengig.</p>
<p>CAS (Cognitive Assessment System). Alder: 5-18 år.</p> 	<p>Kognitiv test som har Lurias nevro psykologiske teori som basis. Testen viser kognitive prosesser, slik at barnas styrke eller vanske kommer til syne og kan ligge til grunn for tiltak.</p> <p>http://www.pearsonassessment.no</p>	<p>PPT</p>	<p>CAS er mindre kulturavhengig enn WPPSI-III og egner seg derfor bedre for minoritets-språklige barn.</p>

<p>Leiter-R (Leiter International Performance Score – Revised) Gammel versjon kan også brukes.</p> <p>Alder: 2-21 år.</p>	<p>Nonverbal kognitiv evnetest. Har også gode indikatorer på oppmerksomhet.</p> <p>http://www.pearsonassessment.no</p>	<p>PPT</p>	<p>Kulturavhengig, men anbefales framfor Wppsi-III.</p>
<p>WPPSI-III Wechsler Preschool and Primary Scale of Intelligence, 3 ed.</p> 	<p>Test for vurdering av kognitive evner hos små barn, 2 år 8 mnd. – 7 år 3 mnd. Norsk versjon 2008.</p> <p>http://www.pearsonassessment.no</p>	<p>PPT</p>	<p>Kultur- og språkavhengig. Brukes med skjønn.</p> <p>Vurder bruk av nonverbale kognitive tester først.</p>
<p>Tester/skjema for sosial og emosjonell fungering brukes av PPT</p>			
<p>ASQ og ASQ:SE Ages & Stages Questionnaires: Social-Emotional</p> 	<p>Et screeningsinstrument for sped- og småbarns sosiale og emosjonelle kompetanse og identifiserer barn som trenger videre kartlegging og eventuell utredning.</p> <p>http://www.r-bup.no</p>	<p>Barnehage/ PPT i samarbeid med foreldre</p>	<p>Egnet som samtaleverktøy med minoritets-språklige foreldre. Bruk tolk.</p>

<p>ASEBA/CBCL (Liste over barns atferd i alderen 1½ -5 år)</p> <table border="1" data-bbox="94 240 338 435"> <tr><td>A</td><td>Achenbach</td></tr> <tr><td>S</td><td>System of</td></tr> <tr><td>E</td><td>Empirically</td></tr> <tr><td>B</td><td>Based</td></tr> <tr><td>A</td><td>Assessment</td></tr> </table>	A	Achenbach	S	System of	E	Empirically	B	Based	A	Assessment	<p>ASEBA gir fagpersonell et brukervennlig verktøy som bidrag til klinisk vurdering av barn og unges psykiske helse. Skjema for atferdsregistrering som fylles ut av barnehage og foreldre. Skåres elektronisk.</p> <p>http://www.aseba.org</p>		<p>Egnet som samtaleverktøy med minoritets-språklige foreldre. Bruk tolk.</p>
A	Achenbach												
S	System of												
E	Empirically												
B	Based												
A	Assessment												
<p>5-15 (Nordisk skjema for utredning av barns utvikling og atferd)</p>	<p>Dette skjemaet registrerer ulike utviklingsområder som språk, motorisk, emosjonelt og sosialt. Skåres elektronisk. Fylles ut av barnehage og foreldre. Må skåres av PPT.</p> <p>Kan lastes gratis fra: http://www.5-15.org</p>		<p>Egnet som samtaleverktøy med minoritets-språklige foreldre. Bruk tolk.</p>										

Revidert desember 2013.